

פרשת אחרי

טז * וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בָנֵי אֹהֶלן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי־יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־אֹהֶלן אַחִיד וְאֶל־יָבָא בְּכַל־עַת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאֹרֶן וְלֹא יָמוּת כִּי בַעֲזֹן אֶרְאֶה עַל־הַכַּפֹּרֶת: **ג** בְּזֹאת יָבָא אֹהֶלן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּפֶר בֶּן־בֶּקֶר לַחֲטָאת וְאֵיל לְעֹלָה: **ד** כְּתֹנֶת־בָּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנָסִי־בָד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבִאֲבִנֹת בָּד יַחְגֹּר וּבְמַצְנֶפֶת בָּד יִצְנֹף בְּגֵד־קֹדֶשׁ הֵם וְרוּחָן בָּמִים אֶת־בְּשָׂרוֹ וּלְבָשָׁם: **ה** וּמֵאֵת עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי־שְׁעִירֵי עִזִּים לַחֲטָאת וְאֵיל אֶחָד לְעֹלָה: **ו** וְהִקְרִיב אֹהֶלן אֶת־פֶּר הַחֲטָאת אֲשֶׁר־לֹו וְכֹפֶר בַּעֲדוֹ וּבַעֲד בֵּיתוֹ: **ז** וְלָקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים וְהָעֶמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: **ח** וַנִּתֵּן אֹהֶלן עַל־שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גִּרְלוֹת גֹּזֶל אֶחָד לַיהוָה וְגֹזֶל אֶחָד לְעֹזָאוֹל: **ט** וְהִקְרִיב אֹהֶלן אֶת־הַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה

טז * וידבר ה' עם משה אחרי שמתו¹ שני בני אהרן בקרבם² אש נִקְרְיָה³ לִפְנֵי ה' וימותו: **ב** ויאמר ה' למשה דַּבֵּר עם אהרן אחיד ולא יהיה נִכְנָס⁴ בכל עת לקודש מִלְּפָנִים⁵ לפרוכת לִפְנֵי⁶ הכפורת שעל הארון ולא ימות כי בענן אני נִגְלָה⁷ על בית הכפורת: **ג** בזאת יהיה נכנס אהרן לקודש בשור בן בקר לחטאת וְזָכָר⁸ לעולה: **ד** כתונת של בֹּוץ⁹ של קודש ילבש ומכנסים של בֹּוץ יהיו על בשרו ואבנט של בֹּוץ יחגור¹⁰ ומצנפת של בֹּוץ יניח¹¹ בראשו לבושי¹² קודש הם ורוחן במים את בשרו ולבשם: **ה** ומן העדה¹³ של בני ישראל יקח שני שעירי עִזִּים לחטאת וְזָכָר¹⁴ אחד לעולה: **ו** ויקרב אהרן את הפר של החטאת שלו וכֹּפֶר עליו ועל איש¹⁵ ביתו: **ז** ולקח את שני שעירים והעמיד אותם לפני ה' בפתח משכן מועד: **ח** ונתן אהרן על שני שעירים גורלות גורל אחד לשם¹⁶ של ה' וגורל אחד לעזאזל: **ט** ויקרב אהרן את השעיר שעלה

טז * ומליל י' עם משה בַּתֵּר דְּמִיתוֹ תָּרִין בְּנֵי אֹהֶלן בְּקִרְבִּיהוֹן אִישׁתָּא גְּכִרִיתָא קָדָם י' ומיתו: **ב** וַאֲמַר י' לְמֹשֶׁה מְלִיל עִם אֹהֶלן אַחִיד וְלֹא יִהְי עָלִיל בְּכָל עֵדוֹן לְקֹדֶשׁא מְגִיו לְפָרֹכֶתא לְקָדָם כְּפָרֶתא דְּעַל אֲרוֹנָא וְלֹא יָמוּת אֲרִי בַּעֲנָנָא אֲנָא מִתְּגַלִּי עַל בֵּית כְּפֹרִי: **ג** בְּדָא יְהִי עָלִיל אֹהֶלן לְקֹדֶשׁא בַּתֵּר בֵּר תֹּוֹרִי לַחֲטָתָא וְדָכָר לְעֹלָתָא: **ד** כְּתוֹנָא דְּבֹוֹצָא דְּקֹדֶשׁא יִלְבָּשׁ וּמִכְנָסִין דְּבֹוֹץ יִהְיוּ עַל בְּסָרִיָּה וְהַמְּנָא דְּבֹוֹצָא יִיסַר וּמַצְנֶפֶתָא דְּבֹוֹצָא יַחִית בְּרִישִׁיָּה לְבוּשֵׁי קֹדֶשׁא אֲנֹון וְיִסְחִי בְּמִיָּא יֵת בְּסָרִיָּה וְיִלְבָּשֶׁנוּ: **ה** וּמִן כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִסַּב תָּרִין צְפִירֵי עִזִּי לַחֲטָתָא וְדָכָר חַד לְעֹלָתָא: **ו** וְיִקְרִיב אֹהֶלן יֵת תֹּוֹרָא דְּחֲטָתָא דִּילִיָּה וְיִכְפֹּר עֲלוֹהִי וְעַל אֲנָשׁ בֵּיתִיָּה: **ז** וְיִסַּב יֵת תָּרִין צְפִירִין וְיִקִּים יִתְהוֹן קָדָם י' בַּתֵּרַע מִשְׁכָּן זְמָנָא: **ח** וַיִּתֵּן אֹהֶלן עַל תָּרִין צְפִירִין עֲדָבִין עֲדָבָא חַד לְשָׁמָא דִּי עֲדָבָא חַד לְעֹזָאוֹל: **ט** וְיִקְרִיב אֹהֶלן יֵת צְפִירָא דְּסָלִיק

¹ בראשית ז, כב ועוד.

² תרגום משלי ב, טז ועוד (והוא תרגום 'נִקְרְיָה' לעיל י, א).

³ מחברת הערוך לר"ש בן פרחון ערך 'בוא'; וראה רש"י סנהדרין פח: ד"ה שייף.

⁴ יונתן מלכים א' ו, כט.

⁵ שמות כט, י ועוד.

⁶ ראה בראשית לה, ז.

⁷ תרגום דברי הימים א' כח, יא; ובתרגום יונתן ה' דְּבִיר' (מלכים א' ו, ה ועוד) מתורגם 'בֵּית כְּפֹרִי'.

⁸ כינוי לְאֵיל בארמית. ומצאנו כן גם במקרא (מלאכי א, ד).

⁹ יונתן יחזקאל כז, טז.

¹⁰ 'יִסַּר' הוא כמו 'יָאָסַר' בלה"ק (ראה תרגום איוב יב, יח); אמנם בלה"ק אינו משמש בדרך כלל לחגירת חגורה.

¹¹ ראה דברים כו, ד י.

¹² ראה בראשית מט, יא.

¹³ 'כְּנִשְׁתָּא' הוא לשון אסיפה (ראה בראשית ל, כג ועוד).

¹⁴ כינוי לְאֵיל בארמית. ומצאנו כן גם במקרא (מלאכי א, ד).

¹⁵ בראשית יא, ז ועוד.

¹⁶ בראשית ד, יז ועוד.

עָלִיו הַגּוֹרֵל לַיהוָה וַעֲשֶׂהוּ
חֲטָאתָ: ^י וְהִשְׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו
הַגּוֹרֵל לַעֲזֹאזֵל יַעֲמִדְחִי לִפְנֵי יְהוָה
לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לַעֲזֹאזֵל
הַמִּדְבָּרָה: ^{יא} וְהִקְרִיב אֹהֶרֶן אֶת־פֶּרֶךְ
הַחֲטָאתָ אֲשֶׁר־לּוֹ וְכִפֵּר בַּעֲדוֹ וּבַעֲד־
בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פֶּרֶךְ הַחֲטָאתָ
אֲשֶׁר־לּוֹ: ^{יב} וְלָקַח מִלֹּא־הַמִּחְתָּה
גַּחֲלִי־אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָה
וּמִלֹּא חֲפָזָיו קִטְרֶת סָמִים דָּקָה
וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת: ^{יג} וְנָתַן
אֶת־הַקִּטְרֶת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי
יְהוָה וְכִסָּה | עֲנַן הַקִּטְרֶת אֶת־הַכֹּהֵנֶת
אֲשֶׁר עַל־הָעֲדוּת וְלֹא יָמוּת: ^{יד} וְלָקַח
מִדָּם הַפֶּר וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי
הַכֹּהֵנֶת קֹדְמָה וּלִפְנֵי הַכֹּהֵנֶת יָזָה
שִׁבְע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ: ^{טו}
וְשָׁחַט אֶת־הַשְּׁעִיר הַחֲטָאתָ אֲשֶׁר לָעֵם
וְהֵבִיא אֶת־דָּמּוֹ אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת
וַעֲשֶׂה אֶת־דָּמּוֹ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם
הַפֶּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכֹּהֵנֶת וּלִפְנֵי
הַכֹּהֵנֶת: ^{טז} וְכִפֵּר עַל־הַקֹּדֶשׁ
מִטְמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם
לְכָל־חֲטָאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאַהֲלֵ
מוֹעֵד הַשָּׁבָן אֹתָם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם:
^{יז} וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה | בְּאַהֲלֵ מוֹעֵד
בְּבָאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד־צֵאתוֹ
וְכִפֵּר בַּעֲדוֹ וּבַעֲד־בֵּיתוֹ וּבַעֲד־
כָּל־קֹהֶל יִשְׂרָאֵל: [שְׁנִי] ^{יח} וַיָּצֵא
אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי־יְהוָה וְכִפֵּר עָלָיו
וְלָקַח מִדָּם הַפֶּר וּמִדָּם הַשְּׁעִיר
וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
^{יט} וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ
שִׁבְעַ פְּעָמִים וְטָהְרוּ וְקִדְּשׁוּ
מִטְמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^כ וְכִלָּה
מִכֹּפֶר אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אַהֲלֵ מוֹעֵד
וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת־הַשְּׁעִיר
הַחִי: ^{כא} וְסִמַּךְ אֹהֶרֶן אֶת־שְׁתֵּי יָדָיו

עָלִיו הַגּוֹרֵל לַשֵּׁם שֶׁל ה' וַעֲשֶׂהוּ
חֲטָאתָ: ^י וְהִשְׁעִיר שֶׁעָלָה עָלָיו
הַגּוֹרֵל לַעֲזֹאזֵל יַעֲמִד כַּאֲשֶׁר¹⁷ חִי לִפְנֵי ה'
לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לַעֲזֹאזֵל
לְמִדְבָּר: ^{יא} וְקָרַב אֹהֶרֶן אֶת הַפֶּרֶךְ
שֶׁל הַחֲטָאתָ שֶׁלּוֹ וְכִפֵּר עָלָיו וְעַל
אִישׁ בֵּיתוֹ וּשְׁחַט אֶת הַפֶּר שֶׁל הַחֲטָאתָ
שֶׁלּוֹ: ^{יב} וְלָקַח מִלּוֹא הַמִּחְתָּה
גַּחֲלִים שֶׁל אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי ה'
וּמִלּוֹא חֲפָזָיו קִטְרֶת בְּשָׁמִים¹⁸ דָּקִים
וְהִכְנִיס מִלִּפְנֵי לַפָּרוֹכֶת: ^{יג} וְנָתַן
אֶת קִטְרֶת הַבְּשָׁמִים עַל הָאֵשׁ לִפְנֵי
ה' וְכִסָּה עֲנַן הַקִּטְרֶת אֶת הַכֹּהֵנֶת
שֶׁעַל הָעֲדוּת וְלֹא יָמוּת: ^{יד} וְלָקַח
מִהֶדֶם שֶׁל הַפֶּר וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל פְּנֵי
הַכֹּהֵנֶת קֹדְמָה וּלִפְנֵי הַכֹּהֵנֶת יָזָה
שִׁבְעַ פְּעָמִים מִן הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ: ^{טו}
וּשְׁחַט אֶת הַשְּׁעִיר שֶׁל הַחֲטָאתָ שֶׁל הָעָם
וְהִכְנִיס אֶת דָּמוֹ לְמִלִּפְנֵי לַפָּרוֹכֶת
וַעֲשֶׂה לְדָמוֹ כְּמוֹ¹⁹ שֶׁעָשָׂה²⁰ לְדָם
שֶׁל הַפֶּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל הַכֹּהֵנֶת וּלִפְנֵי
הַכֹּהֵנֶת: ^{טז} וְכִפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ
מִטְמֵאוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִמִּרְדֵּיהֶם²¹
לְכָל חֲטָאֵיהֶם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְמִשְׁכַּן
מוֹעֵד שְׁשׁוֹכֵן עִמָּם בְּתוֹךְ טְמֵאוֹתָם:
^{יז} וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּמִשְׁכַּן מוֹעֵד
בְּהִכְנָסוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד צֵאתוֹ
וְכִפֵּר עָלָיו וְעַל אִישׁ בֵּיתוֹ וְעַל
כָּל הַקֹּהֶל שֶׁל יִשְׂרָאֵל: [שְׁנִי] ^{יח} וַיָּצֵא
לְמִזְבֵּחַ שֶׁלִּפְנֵי ה' וְכִפֵּר עָלָיו
וְלָקַח מִהֶדֶם שֶׁל הַפֶּר וּמִהֶדֶם שֶׁל הַשְּׁעִיר
וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
^{יט} וְהִזָּה עָלָיו מִן הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ
שִׁבְעַ פְּעָמִים וְטָהְרוּ וְקִדְּשׁוּ
מִטְמֵאוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^כ וְכִלָּה
לְכַפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ וְעַל מִשְׁכַּן מוֹעֵד
וְעַל הַמִּזְבֵּחַ וְקָרַב אֶת הַשְּׁעִיר
הַחִי: ^{כא} וְסִמַּךְ אֹהֶרֶן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו

עָלָיו הַגּוֹרֵל לַשֵּׁם שֶׁל ה' וַעֲשֶׂהוּ
חֲטָאתָ: ^י וְכַפִּירָא דְסָלִיק עָלָיו
עַדְבָא לַעֲזֹאזֵל יִתְקַם כַּד חִי קֹדֶם יי
לְכַפֵּרָא עָלָיו לְשַׁלַּח יְתִיה לַעֲזֹאזֵל
לְמִדְבָּרָא: ^{יא} וַיִּקְרִיב אֹהֶרֶן יֵת תּוֹרָא
דְּחֲטָתָא דִּילִיָּה וַיִּכְפֵּר עָלָיו וְעַל
אָנָּשׁ בֵּיתִיה וַיְכַסּוּ יֵת תּוֹרָא דְּחֲטָתָא
דִּילִיָּה: ^{יב} וַיִּסַּב מְלִי מִחֲתִיתָא
גְּמָרִין דְּאִישָׁא מַעְלוֹי מִדְּבָחָא מִן קֹדֶם יי
וּמְלִי חֲפָזָיו קִטְרֶת בְּסָמִין דְּקִיקִין
וַיַּעֲלֵל מַצִּיּוֹ לַפָּרֹכֶתָא: ^{יג} וַיִּתֵּן
יֵת קִטְרֶת בְּסָמִיָּא עַל אִישְׁתָּא קֹדֶם
יי וַיַּחֲפִי עֲנַן קִטְרֶתָא יֵת כְּפָרְתָא
דְּעַל סְהָדוּתָא וְלֹא יָמוּת: ^{יד} וַיִּסַּב
מִדְּמָא דְּתּוֹרָא וַיִּדִּי בְּאֶצְבָּעִיה עַל אִפִּי
כְּפָרְתָא קֹדְמָא וּקֹדֶם כְּפָרְתָא יִדִּי
שִׁבְעַ זְמָנִין מִן דְּמָא בְּאֶצְבָּעִיה: ^{טו}
וַיְכַסּוּ יֵת צִפְיָרָא דְּחֲטָתָא דְּלַעֲמָא
וַיַּעֲלֵל יֵת דְּמִיָּה לְמַצִּיּוֹ לַפָּרֹכֶתָא
וַיַּעֲבִיד לְדְּמִיָּה כְּמָא דְּעַבֵּד לְדְּמָא
דְּתּוֹרָא וַיִּדִּי יְתִיה עַל כְּפָרְתָא וּקֹדֶם
כְּפָרְתָא: ^{טז} וַיִּכְפֵּר עַל קֹדֶשׁ
מִסּוֹאֲבַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִמִּרְדֵּיהֶון
לְכָל חֲטָאֵיהֶון וְכֵן יַעֲבִיד לְמִשְׁכַּן
זְמָנָא דְּשָׁרִי עִמְהֶון בְּגוֹ סוֹאֲבַתְהֶון:
^{יז} וְכָל אָנָּשׁ לֹא יִהְיֶה בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא
בְּמִיעֲלִיָּה לְכַפֵּרָא בַּקֹּדֶשׁ עַד מִפְּקִיָּה
וַיִּכְפֵּר עָלָיו וְעַל אָנָּשׁ בֵּיתִיה וְעַל
כָּל קֹהֶל דְּיִשְׂרָאֵל: [שְׁנִי] ^{יח} וַיָּפֹק
לְמִדְּבָחָא דְּקֹדֶם יי וַיִּכְפֵּר עָלָיו
וַיִּסַּב מִדְּמָא דְּתּוֹרָא וּמִדְּמָא דְּצִפְיָרָא
וַיִּתֵּן עַל קַרְנֵת מִדְּבָחָא סְחוֹר סְחוֹר:
^{יט} וַיִּדִּי עָלָיו מִן דְּמָא בְּאֶצְבָּעִיה
שִׁבְעַ זְמָנִין וַיִּדְּפִיגִיה וַיִּקְדְּשִׁיגִיה
מִסּוֹאֲבַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^כ וַיִּשְׁיִצִי
מִלְּכַפֵּרָא עַל קֹדֶשׁ וְעַל מִשְׁכַּן זְמָנָא
וְעַל מִדְּבָחָא וַיִּקְרִיב יֵת צִפְיָרָא
חִיָּא: ^{כא} וַיִּסְמֹךְ אֹהֶרֶן יֵת תְּרִתִּין יְדֵיהִי

¹⁷ בראשית יב, יא ועוד.

¹⁸ שמות ל, כב.

¹⁹ יונתן ישעיהו ל, כב; מא, כה; ירמיהו ג, כו; זכריה

י, ח.

²⁰ 'כַּאֲשֶׁר' - 'כְּמוֹ אֲשֶׁר'; וּבִתְרַגּוֹם 'כְּמוֹ שֶׁ...' ('כְּמָא

דְּ...').

²¹ ראה בראשית יד, ד; במדבר יד, ט.

עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי וְהַתּוֹדָה עָלָיו
 אֶת־כָּל־עֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאֶת־כָּל־פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל־חַטָּאתָם
 וְנָתַן אֹתָם עַל־רֹאשׁ הַשְּׁעִיר וְשָׁלַח
 בְּיַד־אִישׁ עֵתִי הַמִּדְבָּרָה: **כב**
 וְנָשָׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־עֹנֹתָם
 אֶל־אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשָׁלַח אֶת־הַשְּׁעִיר
 בַּמִּדְבָּר: **כג** וְבָא אֲהֶרֶן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד
 וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדֵי הַבֹּד אֲשֶׁר לְבָשׁ
 בְּבָאוּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם: **כד**
 וְרָחֵץ אֶת־בְּשָׁרוֹ בַּמַּיִם בַּמִּקְוֶה
 קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת־בְּגָדָיו וַיֵּצֵא וַעֲשֶׂה
 אֶת־עֹלֹתָו וְאֶת־עֹלֹת הָעֵם וְכִפֹּר
 בָּעֵדוּ וּבְעֵד הָעֵם: [שלישי] **כה** וְאֵת
 חֶלֶב הַחֹטָאת יִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ: **כו**
 וְהִמְשִׁיחַ אֶת־הַשְּׁעִיר לְעֻזָּאֵל
 יַכְבֵּס בְּגָדָיו וְרָחֵץ אֶת־בְּשָׁרוֹ
 בַּמַּיִם וְאֶחָרֵיכֶן יָבֹא אֶל־הַמִּחְנָה: **כז**
 וְאֵת פֶּרֶךְ הַחֹטָאת וְאֵת | שְׁעִיר
 הַחֹטָאת אֲשֶׁר הוּבָא אֶת־דָּמָם לְכַפֹּר
 בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא אֶל־מִחוּץ לַמִּחְנָה
 וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת־עֹרָתָם וְאֶת־בְּשָׁרָם
 וְאֶת־פְּרָשָׁם: **כח** וְהַשְּׂרֵף אֹתָם
 יַכְבֵּס בְּגָדָיו וְרָחֵץ אֶת־בְּשָׁרוֹ בַּמַּיִם
 וְאֶחָרֵיכֶן יָבֹא אֶל־הַמִּחְנָה: **כט** וְהִיְתָה
 לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
 בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ תַּעֲנֶנּוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
 וְכָל־מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֲזִוְחָ
 וְהִגֵּר הִגֵּר בְּתוֹכְכֶם: **ל** כִּי־בָיִים

עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי וְהַתּוֹדָה עָלָיו
 אֵת כָּל עֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאֵת כָּל מַרְדֵּיהֶם לְכָל חַטָּאֵיהֶם
 וְנָתַן אוֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר וְשָׁלַח
 בְּיַד אִישׁ שְׂמוּזֶמֶן ²² לְלַכֵּת ²³ לַמִּדְבָּר: **כב**
 וְנָשָׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֵת כָּל עֹנֹתָם ²⁴
 לְאֶרֶץ שְׂלֹא יוֹשֶׁבֶת ²⁵ וְשָׁלַח אֵת הַשְּׁעִיר
 בַּמִּדְבָּר: **כג** וְכַנֵּס אֲהֶרֶן לְמִשְׁכַּן מוֹעֵד
 וּפָשַׁט אֵת לְבוּשֵׁי הַבּוֹץ שֶׁלִּבָּשׁ
 בְּהַכְנִסוֹ לְקוֹדֶשׁ וְהַצְנִיעַם ²⁶ שָׁם: **כד**
 וְרָחֵץ אֵת בְּשָׁרוֹ בַּמַּיִם בַּמִּקְוֶה
 קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֵת לְבוּשָׁיו וַיֵּצֵא וַעֲשֶׂה
 אֵת עֹלֹתָו וְאֵת עֹלֹת הָעֵם וְכִפֹּר
 עָלָיו וְעַל הָעֵם: [שלישי] **כה** וְאֵת
 חֶלֶב הַחֹטָאֹת ²⁷ יַעֲלֶה ²⁸ לְמִזְבֵּחַ: **כו**
 וְשִׁמּוֹחֵל ³⁰ אֵת הַשְּׁעִיר לְעֻזָּאֵל
 יַכְבֵּס ³¹ לְבוּשָׁיו וְרָחֵץ אֵת בְּשָׁרוֹ
 בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יַכְנִס לַמִּחְנָה: **כז**
 וְאֵת הַפֶּרֶךְ שֶׁל הַחֹטָאת וְאֵת הַשְּׁעִיר
 שֶׁל הַחֹטָאת שְׂנֵכֶנֶס מִדָּמָם לְכַפֹּר
 בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא לְמִחוּץ לַמִּחְנָה
 וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֵת עוֹרָם ³² וְאֵת בְּשָׁרָם
 וְאֵת פְּרָשָׁם: **כח** וְשִׁשּׁוּרֵף אוֹתָם
 יַכְבֵּס לְבוּשָׁיו וְרָחֵץ אֵת בְּשָׁרוֹ בַּמַּיִם
 וְאַחֲרֵי כֵן יַכְנִס לַמִּחְנָה: **כח** וְהִיְתָה
 לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
 בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ תַּעֲנֶנּוּ אֵת נַפְשֹׁתֵיכֶם
 וְכָל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֲזִוְחִים
 וְהִגֵּרִים ³⁴ שִׁתְּגִירוּ בֵּינֵיכֶם: **ל** כִּי בָיִים

עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי וְהַתּוֹדָה עָלָיו
 אֵת כָּל עֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאֵת כָּל מַרְדֵּיהֶם לְכָל חַטָּאֵיהֶם
 וְנָתַן אוֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר וְשָׁלַח
 בְּיַד גִּבֹּר דְּזִמִּין לְמַהֵד לַמִּדְבָּרָה: **כב**
 וְיִטּוֹל צִפִּירָא עָלֹהֵי אֵת כָּל חוֹבֵיהֶם
 לְאֶרֶץ דְּלֹא יִתְבָּא וְיִשְׁלַח אֵת צִפִּירָא
 בַּמִּדְבָּרָה: **כג** וַיַּעֲזֹל אֲהֶרֶן לְמִשְׁכַּן זִמְנָא
 וְיִשְׁלַח אֵת לְבוּשֵׁי בּוֹצָא דְלִבָּשׁ
 בְּמִיַּעֲלִיהָ לְקִדְשָׁא וַיַּצְנַעְנֻן תַּמָּן: **כד**
 וַיִּסְחִי אֵת בְּסָרְיָה בְּמִיָּא בְּאַתֵּר
 קָדִישׁ וַיִּלְבֹּשׁ אֵת לְבוּשָׁהִי וַיִּפּוֹק וַיַּעֲבִיד
 אֵת עֲלִיתָהּ וְאֵת עֲלֵת עֵמָא וַיַּכְפֹּר
 עָלֹהֵי וְעַל עֵמָא: [שלישי] **כה** וְאֵת
 תַּרְבִּי חֲטָאֹתָא יִסִּיק לַמִּדְבָּרָה: **כו**
 וְדִמּוֹחֵל אֵת צִפִּירָא לְעֻזָּאֵל
 יַצְבַּע לְבוּשָׁהִי וַיִּסְחִי אֵת בְּסָרְיָה
 בְּמִיָּא וּבִתֵּר פִּין יַעֲזֹל לְמִשְׁרִיתָא: **כז**
 וְאֵת תּוֹרָא דְּחֻטָּאתָא וְאֵת צִפִּירָא
 דְּחֻטָּאתָא דְּאַתְעֵל מִדְּמָהוֹן לְכַפֹּרָא
 בְּקִדְשָׁא יִתְפַּקֵּן לְמִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא
 וַיִּזְקְדוּן בְּנוֹרָא אֵת מִשְׁכָּהוֹן וְאֵת בְּסָרְיָהוֹן
 וְאֵת אֲכֻלָּהוֹן: **כח** וְדִמּוֹקִיד אֵתְהוֹן
 יַצְבַּע לְבוּשָׁהִי וַיִּסְחִי אֵת בְּסָרְיָה בְּמִיָּא
 וּבִתֵּר פִּין יַעֲזֹל לְמִשְׁרִיתָא: **כח** וְהִי
 לָכֵן לְקִיָּם עָלֵם בִּירְחָא שְׁבִיעָאָה
 בַּעֲסָרָא לִירְחָא תַּעֲנֻן אֵת נַפְשָׁתְכוֹן
 וְכָל עֲבִידָא לֹא תַעֲבִידוּן יַצְיָבִיא
 וְגִזְרִיא דִּתְגִירוּן בֵּינֵיכוֹן: **ל** אֲרִי בְיוֹמָא

²² ריטב"א יומא סו: ד"ה עתי.

²³ דברים ח, ו ועוד.

²⁴ 'עונות' מתרגם אונקלוס לעיתים בלשון 'עון' (כדלעיל פסוק כא, ועוד), ולעיתים בלשון 'חוב', וראה 'מעט צר'.

²⁵ לעיל טו, כג.

²⁶ הלשון 'צנע' נמצאת גם במקרא (מיכה ו, ח; משלי יא, ב).

²⁷ לעיל ו, ה.

²⁸ ראה יונתן מלכים ב' יב, יז.

²⁹ להלן יז, ח.

³⁰ ראה יונתן ישעיהו נה, יב; ירמיהו יא, יט; הושע י, ו; יב, ב.

³¹ כיבוש שהוא ע"י טבילה מתורגם בלשון 'צבע' (רש"י לעיל יג, נח).

³² לשון יחיד, שלא כלשון המקרא. וי"ג 'משפיהו' (על"תם).

³³ שמות כט, כח ועוד.

³⁴ יונתן יחזקאל מז, כב (בנוסחאות מדויקות).

³⁵ בראשית ט, יב ועוד.

הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ: **לא**
שִׁבְתָּ שִׁבְתּוֹן הִיא לָכֶם וְעֲנִיתֶם
אֶת־נַפְשֵׁיכֶם חֻקַּת עוֹלָם: **לב**
וְכִפֹּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר־יִמְשַׁח אֹתוֹ
וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֶת־יָדוֹ לְכַהֵן תַּחַת
אֲבִיו וְלִבֹּשׁ אֶת־בְּגָדֵי הַכֹּהֵן בְּגָדֵי
הַקֹּדֶשׁ: **לד** וְכִפֹּר אֶת־מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ
וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ יִכְפֹּר
וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל־כָּל־עַם הַקֹּהֵל
יִכְפֹּר: **לה** וְהִיטָה־זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם
לְכַפֹּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל־חַטָּאתָם
אֶחָת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה: (פ) [רביעי] **יז א** וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: **ב** דַּבֵּר
אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל־כָּל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר: **ג** אִישׁ אִישׁ
מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר
אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז בַּמִּחְנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט
מִחוּץ לַמִּחְנֶה: **ד** וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוּ לְהַקְרִיב קָרְבָן
לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם
יִחָשֵׁב לְאִישׁ הַהוּא דָם שִׁפָּךְ
וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ:
ה לִמְעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת־זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זִבְחִים עַל־פְּנֵי
הַשָּׁדָה וְהֵבִיִּי אֶל־יְהוָה אֶל־פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד אֶל־הַפֶּה וְזָבְחוּ
זִבְחֵי שְׁלָמִים לַיהוָה אוֹתָם: **ו** וְזָרַק
הַכֹּהֵן אֶת־הַדָּם עַל־מִזְבֵּחַ יְהוָה
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַקְטִיר הַחֵלֶב

הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ: **לא**
שִׁבְתָּ שִׁבְתּוֹן הִיא לָכֶם וְעֲנִיתֶם
אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם חֻק עוֹלָם: **לב**
וְכִפֹּר הַכֹּהֵן שִׁיגִדֵּל³⁶ אוֹתוֹ
וְשִׁיקְרָב אֶת קִרְבָּנוֹ לְשִׁמֶשׁ³⁷ תַּחַת
אֲבִיו וְלִבֹּשׁ אֶת לְבוּשֵׁי הַבּוּז לְבוּשֵׁי
הַקֹּדֶשׁ: **לד** וְכִפֹּר עַל מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ
וְעַל מִשְׁכַּן מוֹעֵד וְעַל הַמִּזְבֵּחַ יִכְפֹּר
וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל כָּל הָעָם שֶׁל הַקֹּהֵל
יִכְפֹּר: **לה** וְהִיטָה זֹאת לָכֶם לְחֻק עוֹלָם
לְכַפֹּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאתָם
אֶחָת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כִּמוֹ שְׁצִוָּה ה'
אֶת מֹשֶׁה: (פ) [רביעי] **יז א** וַיְדַבֵּר
ה' עִם מֹשֶׁה לֵּאמֹר: **ב** דַּבֵּר
עִם אַהֲרֹן וְעִם בָּנָיו וְעִם כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הַדָּבָר
שְׁצִיּוּה ה' לֵאמֹר: **ג** אִישׁ אִישׁ
מִבֵּית יִשְׂרָאֵל שִׁישְׁחַט שׁוֹר
אוֹ כֶּבֶשׂ אוֹ עֵז בַּמִּחְנֶה אוֹ שִׁישְׁחַט
מִחוּץ לַמִּחְנֶה: **ד** וּלְפֶתַח מִשְׁכַּן
מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוּ לְקָרֵב קָרְבָן
לִפְנֵי ה' לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן שֶׁל ה' דָּם
יִחָשֵׁב לְאִישׁ הַהוּא דָם שִׁפָּךְ
וְנִכְרַת³⁸ הָאָדָם³⁹ הַהוּא מִתּוֹךְ עַמּוֹ:
ה בְּשֵׁל⁴¹ שִׁיבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת זִבְחֵיהֶם שֶׁהֵם זִבְחִים עַל פְּנֵי
הַשָּׁדָה וְהֵבִיאוּם לִפְנֵי ה' לְפֶתַח
מִשְׁכַּן מוֹעֵד אֶצֶל⁴² הַכֹּהֵן וְשִׁחֲטוּ⁴³
זֶבַח⁴⁴ קִדְשִׁים⁴⁵ לִפְנֵי ה' אוֹתָם: **ו** וּזְרַק
הַכֹּהֵן אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ שֶׁל ה'
בְּפֶתַח מִשְׁכַּן מוֹעֵד וְהִקְטִיל⁴⁶ הַחֵלֶב

הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְדַכָּא יִתְכּוֹן
מִכָּל חוֹבֵיכֶם קָדָם יי תִּדְבּוּן: **לא**
שִׁבָּא שִׁבְתָּא הִיא לָכוֹן וְתַעֲנוּן
יֵת נַפְשָׁתְכוֹן קִים עוֹלָם: **לב**
וַיִּכְפֹּר כֹּהֲנָא דִירְבִּי יִתִּיָּה
וְדִיקְרִיב יֵת קִרְבָּנִיה לְשִׁמְשָׁא תַּחוּת
אֲבוּהֵי וְלִבְשֵׁי יֵת לְבוּשֵׁי בּוּצָא לְבוּשֵׁי
קִדְשָׁא: **לד** וַיִּכְפֹּר עַל מִקְדָּשׁ קִדְשָׁא
וְעַל מִשְׁכָּן זִמְנָא וְעַל מִדְבָּחָא יִכְפֹּר
וְעַל כֹּהֲנָיָא וְעַל כָּל עַמָּא דִּקְהֵלָא
יִכְפֹּר: **לה** וְתִהִי דָא לָכוֹן לְקִים עוֹלָם
לְכַפֵּרָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חוֹבֵיהוֹן
חֶדְא בְּשִׁתָּא וְעַבְד כֶּמָּא דְּפִקִּיד יי
יֵת מֹשֶׁה: (פ) [רביעי] **יז א** וּמִלִּיל
יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר: **ב** מִלִּיל
עִם אַהֲרֹן וְעִם בָּנוּהֵי וְעִם כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְתִימַר לְהוֹן דִּין פִּתְגָמָא
דְּפִקִּיד יי לְמִימַר: **ג** גָּבֵר גָּבֵר
מִבֵּית יִשְׂרָאֵל דִּיכּוּס תּוֹר
אוֹ אִמֵּר אוֹ עֵז בַּמִּשְׁרִיתָא אוֹ דִּיכּוּס
מִבֵּרָא לְמִשְׁרִיתָא: **ד** וְלִתְרַע מִשְׁכָּן
זִמְנָא לֹא אִיתִיָּה לְקָרֵב קִרְבָּנָא
קָדָם יי קָדָם מִשְׁכָּנָא דִּי דָמָא
יִתְחַשֵּׁיב לְגָבֵרָא הַהוּא דָמָא אֲשֵׁד
וַיִּשְׁתִּיַּצִי אֲנָשָׁא הַהוּא מְגוֹ עֲמִיָּה:
ה בְּדִיל דִּיִּיתוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יֵת דְּבַחִיהוֹן דָּאנוֹן דְּבַחִין עַל אִפִּי
חַקְלָא וַיִּתְּנוֹן לְקָדָם יי לְתַרַע
מִשְׁכָּן זִמְנָא לְוֹת כֹּהֲנָא וַיִּפְסוּן
נִכְסֵת קִדְשִׁין קָדָם יי יִתְהוֹן: **ו** וַיִּזְרוּק
כֹּהֲנָא יֵת דָמָא עַל מִדְבָּחָא דִּי
בְּתַרַע מִשְׁכָּן זִמְנָא וַיִּסִּיק תִּרְבָּא

³⁶ יונתן מלכים א' א, לו; מז; ישעיהו מד, יד.

³⁷ 'לשמשא' הוא תרגום של 'לשנת' (שמות כח, לה ועוד).

³⁸ שמות ל, לח; להלן ז, ד ט.

³⁹ בראשית ו, ב ועוד.

⁴⁰ בראשית מט, טז ועוד.

⁴¹ כלה"ב קהלת ח, יז; וראה שם אב"ע: "ופירוש 'בשל' כמו 'בעבור'".

⁴² ראה בראשית לט, י טז טז יח.

⁴³ שמות יב, ו.

⁴⁴ שמות לד, כה ועוד.

⁴⁵ שמות כט, לו ועוד [ובלשון זו רגיל אונקלוס לתרגם קרבן שלמים].

⁴⁶ בראשית ג, כד; להלן יד, כ.

לְרִיחַ נִיחָח לִיהוָה: ז
וְלֹא־יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לְשַׁעֲרֵם
אֲשֶׁר הֵם זָנִים אַחֲרֵיהֶם חֶקֶת עוֹלָם
תִּהְיֶה־זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם: [חמישי
(שלישי)] ח וְאֵלֶּהָם תֹּאמַר אִישׁ
אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר
אֲשֶׁר־יִגֹּר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר־יַעֲלֶה עִלָּה
אוֹזֵבָח: ט וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד לֹא יִבְיֹאֲנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ
לִיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמּוֹ:
י וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר
הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר יֹאכַל כָּל־דָּם
וְנָתַתִּי פָנַי בְּנֶפֶשׁ הָאֹכֶלֶת אֶת־הַדָּם
וְהִכְרַתִּי אֹתָהּ מִקֶּרֶב עַמָּהּ: יא כִּי
נֶפֶשׁ הַבֶּשֶׂר בְּדָם הוּא וְאֲנִי נֹתְתִיו
לָכֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם
כִּי־הֵדֶם הוּא בְּנֶפֶשׁ יְכַפֵּר: יב
עַל־כֵּן אֲמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ
מִכֶּם לֹא־תֹאכַל דָּם וְהַגֵּר הַגֵּר
בְּתוֹכְכֶם לֹא־יֹאכַל דָּם: יג וְאִישׁ אִישׁ
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגֵּר
בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר יָצוּד צִיד חַיָּה אוֹ־עוֹף
אֲשֶׁר יֹאכַל וְשָׁפַךְ אֶת־דָּמּוֹ וְכִסְהוּ
בַּעֲפָר: יד כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בֶּשֶׂר דָּמוֹ
בְּנַפְשׁוֹ הוּא וְאָמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דָּם
כָּל־בֶּשֶׂר לֹא תֹאכְלוּ כִּי נֶפֶשׁ
כָּל־בֶּשֶׂר דָּמוֹ הִיא כָּל שִׂיאֲכֻלּוֹ⁵⁵
יִכְרַת: טו וְכָל אָדָם שִׂיאֲכַל נִבְלָה
וְשִׁבּוּרָה⁵⁶ בְּאֶזְרָח וּבִגֵּר וְכִבֵּס
בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמָא
עַד־הָעֶרֶב וְטָהַר: טז וְאִם לֹא יִכֻּבֵּס
וּבִשְׂרוֹ לֹא יִרְחֹץ וְנָשָׂא עֹנֹו: (פ)

לְהִתְקַבֵּל בְּרִצּוֹן⁴⁷ לְפָנַי ה': ז
וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם לְשַׁעֲרֵם⁴⁸
שֶׁהֵם טוֹעִים אַחֲרֵיהֶם חֶק עוֹלָם
תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם: [חמישי
(שלישי)] ח וְלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ
אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּרִים
שִׂיתַּגִּירוּ בִּינֵיהֶם⁴⁹ שִׁיעֵלָה עוֹלָה
או זִבַּח הַקֹּדְשִׁים⁵⁰: ט וּלְפֶתַח מִשְׁכַּן
מוֹעֵד לֹא יִבְיֹאֲנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ
לְפָנַי ה' וְנִכְרַת הָאָדָם הַהוּא מֵעַמּוֹ:
י וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּרִים
שִׂיתַּגִּירוּ בִּינֵיהֶם שִׂיאֲכַל כָּל דָּם
וְנָתַתִּי כַעֲסִי⁵¹ בָּאָדָם שִׂיאֲכַל אֶת הַדָּם
וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ מִתּוֹךְ עַמּוֹ: יא כִּי
נֶפֶשׁ הַבֶּשֶׂר בְּדָם הִיא וְאֲנִי נֹתְתִיו
לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם
כִּי הַדָּם הוּא עַל הַנֶּפֶשׁ מְכַפֵּר: יב
עַל כֵּן אֲמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אָדָם
מִכֶּם לֹא יֹאכַל דָּם וְהַגֵּרִים שִׂיתַּגִּירוּ
בִּינֵיהֶם לֹא יֹאכְלוּ⁵² דָּם: יג וְאִישׁ אִישׁ
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּרִים שִׂיתַּגִּירוּ
בִּינֵיהֶם שִׁיעוּד צִיד⁵³ חַיָּה⁵⁴ או עוֹף
שִׁיאֲכַל וְשָׁפַךְ אֶת דָּמוֹ וְכִסְהוּ
בַּעֲפָר: יד כִּי נֶפֶשׁ כָּל בֶּשֶׂר דָּמוֹ
בְּנַפְשׁוֹ הוּא וְאָמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דָּם
כָּל בֶּשֶׂר לֹא תֹאכְלוּ כִּי נֶפֶשׁ
כָּל בֶּשֶׂר דָּמוֹ הִיא כָּל שִׂיאֲכֻלּוֹ⁵⁵
יִכְרַת: טו וְכָל אָדָם שִׂיאֲכַל נִבְלָה
וְשִׁבּוּרָה⁵⁶ בְּאֶזְרָחִים וּבִגֵּרִים וְכִבֵּס
לְבוּשׁוֹ וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְהִיָּה⁵⁷ טָמָא⁵⁸
עַד הָעֶרֶב וְטָהַר: טז וְאִם לֹא יִכֻּבֵּס
וּבִשְׂרוֹ לֹא יִרְחֹץ וְקִבֵּל⁵⁹ עֹנֹו: (פ)

לְאַתְקַבֵּל בְּרִצּוֹן קֹדֶם יי: ז
וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד יֵת דְּבַחֵיהוֹן לְשַׁעֲרֵם
דְּאִנּוֹן טַעֲנָן בְּתַרְיָהוֹן קִים עֵלִם
תְּהִי דָא לְהוֹן לְדַרְיָהוֹן: [חמישי
(שלישי)] ח וְלְהוֹן תִּימַר גְּבַר
גְּבַר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּירָא
דִּיתַגִּירוֹן בִּינֵיהוֹן דִּי־סִיק עֲלִתָא
או נְכִסְתָּ קֹדְשִׁיא: ט וְלִתְרַע מִשְׁכַּן
זִמְנָא לֹא יִיתַנִּיָּה לְמַעַבְדַּת יִתִּיָּה
קֹדֶם יי וְיִשְׁתַּיְצִי אֲנָשָׂא הַהוּא מֵעַמִּיָּה:
י וְגְבַר גְּבַר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּירָא
דִּיתַגִּירוֹן בִּינֵיהוֹן דִּי־יִכּוּל כָּל דָּם
וְאִתִּין רְגָזִי בְּאֲנָשָׂא דִי־יִכּוּל יֵת דְּמָא
וְאִשְׁתַּיְצִי יִתִּיָּה מְגוֹ עַמִּיָּה: יא אַרִי
נֶפֶשׁ בְּסָרָא בְּדָמָא הִיא וְאֲנָא יְהִבְתִּיָּה
לְכּוֹן עַל מִדְּבַחָא לְכַפֵּרָא עַל נַפְשִׁתְכוֹן
אַרִי דְּמָא הוּא עַל נַפְשָׂא מְכַפֵּר: יב
עַל כֵּין אֲמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אָנָּשׁ
מִכֶּם לֹא יִכּוּל דָּם וְגִירָא דִּיתַגִּירוֹן
בִּינֵיהוֹן לֹא יִכְלוּ דָם: יג וְגְבַר גְּבַר
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּירָא דִּיתַגִּירוֹן
בִּינֵיהוֹן דִּיעוּד צִידָא חִיתָא או עוֹפָא
דְּמִתְאַכִּיל וְיִישׁוּד יֵת דְּמִיָּה וְיִכְסִינִיָּה
בַּעֲפָרָא: יד אַרִי נֶפֶשׁ כָּל בְּסָרָא דְּמִיָּה
בְּנַפְשִׁיָּה הוּא וְאֲמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דָּם
כָּל בְּסָרָא לֹא תִיכְלוּן אַרִי נֶפֶשׁ
כָּל בְּסָרָא דְּמִיָּה הִיא כָּל דִּי־יִכְלִיָּה
יִשְׁתַּיְצִי: טו וְכָל אָנָּשׁ דִּי־יִכּוּל נְבִילָא
וְתַבִּירָא בִּי־צִיבָא וּבְגִירָא וְיַצְבַּע
לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמִיָּא וְיִהִי מְסָאב
עַד רְמָשָׂא וְיִדְכִּי: טז וְאִם לֹא יַצְבַּע
וּבְסָרִיָּה לֹא יִסְחִי וְיִקְבִּיל חוֹבִיָּה: (פ)

⁴⁷ שמות כח, לח ועוד.

⁴⁸ ראה דברים לב, יז.

⁴⁹ יונתן שמואל א' יז, ג ועוד.

⁵⁰ שמות כח, לח ועוד.

⁵¹ ראה דברים לב, כז ועוד.

⁵² לעיל ו, ט ועוד.

⁵³ בראשית כז, ג ה' ז לג.

⁵⁴ בראשית א, כח ועוד.

⁵⁵ לעיל ז, ו ועוד.

⁵⁶ ראה להלן כב, כב ["שהטריפה האמורה בתורה

היא לשְׁרָפָה אותו חַיַּת היער ושברה אותה" -

רמב"ם, מאכלות אסורות ד, ח].

⁵⁷ לשון עתיד, ע"י ו' ההיפוך.

⁵⁸ לעיל ה, ב ועוד.

⁵⁹ לשון עתיד, ע"י ו' ההיפוך.

יח א וידבר יהוה אל-משה לאמר: **ב**
 דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם
 אני יהוה אלהיכם: **ג** כמעשה
 ארץ-מצרים אשר ישבתם-בה
 לא תעשו וכמעשה
 ארץ-כנען אשר אני מביא
 אתכם שמה לא תעשו ובחקתיכם
 לא תלכו: **ד** את-משפטי תעשו
 ואת-חקתי תשמרו ללכת בהם אני
 יהוה אלהיכם: **ה** ושמרתם את-חקתי
 ואת-משפטי אשר יעשה אתם האדם
 וחי בהם אני יהוה: (ס)
 [ששי]

יח א וידבר ה' עם משה לאמר: **ב**
 דבר עם בני ישראל ואמרת להם
 אני ה' אלקכם: **ג** כמעשי⁶⁰
 העם של הארץ של מצרים שישבתם בה
 לא תעשו וכמעשי
 העם של הארץ של כנען שאני מכניס
 אתכם לשם לא תעשו ובמשפטיהם⁶¹
 לא תלכו: **ד** את דיני תעשו
 ואת חוקתי תשמרו להלך בהם אני
 ה' אלקכם: **ה** ושמרתם את חוקתי
 ואת דיני⁶² שאם יעשה אותם האדם
 יחיה⁶³ בהם בחיי⁶⁴ העולם⁶⁵ אני ה': (ס)
 [ששי]

יח א ומליל יי עם משה למימר: **ב**
 מליל עם בני ישראל ותימר להון
 אנא יי אלהכון: **ג** כעובדי
 עמא דארעא דמצרים דיתבתון בה
 לא תעבדון וכעובדי
 עמא דארעא דכנען דאנא מעיל
 יתכון לתמן לא תעבדון ובנמוסיהון
 לא תהכון: **ד** ית דיני תעבדון
 וית קימי תטרון להלכא בהון אנא
 יי אלהכון: **ה** ותטרון ית קימי
 וית דיני דאם יעביד יתהון אנשא
 ייחי בהון בחי עלמא אנא יי: (ס)
 [ששי]

⁶⁰ יונתן ישעיהו נט, ו; ירמיהו א, טז; מד, ח.

⁶¹ יונתן יחזקאל ז, כז; כ, יח; כג, כד; והיינו
 'מנהגיהם' - ראה רש"י כאן (מתורת כהנים פרק יג,
 ט), ובגיטין סה: ד"ה כנימוס; ולשון בראשית רבה
 (מח, יד) "עלת לקרתא הלך בנימוסה".

⁶² ראה דברים יז, ח.

⁶³ יונתן שמואל ב' א, י ועוד.

⁶⁴ בראשית ז, יא ועוד.

⁶⁵ יונתן ירמיהו כח, ח; יואל ב, ב.